

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle
Asia: HE 107/2021 vp
StV@eduskunta.fi

KULUTTAJALIITON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI LÄÄKELAIN MUUTTAMISESTA

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Kuluttajaliitto katsoo, että hallituksen esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. Apteekkipalveluita tulee olla kuluttajien saatavilla nykyistä monipuolisemmin, mistä syystä apteekkien perustamisedellytysten laajentaminen on välttämätöntä. On tärkeää, että apteekkeja perustetaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden yhteyteen, jotta kansalaiset saavat tarvitsemansa lääkkeet sujuvasti hoitokäyntien yhteydessä. Kuluttajille tulee luoda myös uudenlaisia mahdollisuuksia lääkkeiden saamiseen ja on kannatettavaa, että lakiin lisätään säännökset noutolokerikoista. Hallituksen esityksessä esitetään sosiaalihuollon palveluasumisyksiköille oikeutta pitää rajattua yhteiskäyttöön tarkoitettua lääkevarastoa. Myös tämä on kannatettava uudistus, kunhan potilas- ja asiakasturvallisuus toteutuu toimintayksiköissä eikä asiakkaiden oikeus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin vaarannu lääkevarastojen johdosta.

Hallituksen esityksessä esitetään itsehoitolääkkeiden hintakilpailun avaamista apteekeissa. Kuluttajaliitto kannattaa itsehoitolääkkeiden hintakilpailun avaamista niin, että itsehoitolääkkeillä olisi jatkossa määritelty vain enimmäishinta. Hallituksen esityksessä esitetty kilpailun avaaminen on rajattua, sillä itsehoitolääkkeillä olisi jatkossa enimmäishinnan lisäksi määritelty minimihinta. Tämä rajoittaa hintakilpailua eikä minimitasolle voida nähdä olevan riittäviä perusteita. Kuluttajille tulee olla aina tarjolla lääkeneuvontaa, mikä yhdessä markkinoinnin sääntelyn kanssa turvaa rationaalisen lääkehoidon toteutumista eikä esitettyä minimitasoa tarvita.

On tärkeää, että nyt ehdotetut lakimuutokset toteutuvat. Samalla tulee kuitenkin huomioida, että nyt esitetyt muutokset ovat vähäisiä ja suomalaista apteekkijärjestelmää tulisi uudistaa huomattavasti laajemmin. Kilpailu- ja kuluttajavirasto julkaisi marraskuussa 2020 laajan selvityksen apteekkimarkkinoista. Selvityksessä tuodaan esiin lukuisia apteekkimarkkinoiden kehittämisehdotuksia, jotka toteutuessaan parantaisivat kuluttajien asemaa. Nämä ehdotukset olisi tärkeää huomioida viimeistään lääkeasioiden tiekarttatyön yhteydessä.

Helsingissä 20.9.2021

Julia Lumijärvi, potilaan oikeuksien asiantuntija. OTM, HLL
Tiina Vyyryläinen, vaikuttamistyön päällikkö. OTK